

Forældreresource- og børnesagkyndige undersøgelser*

RÅD OG ANBEFALINGER FRA ETIKNÆVNET

Etiknævnet behandler løbende klager over psykologer, der har udarbejdet forældreresource- og børnesagkyndige undersøgelser.

Vi har i denne pjece samlet en række anbefalinger til, hvilke refleksioner du som psykolog i særlig grad bør gøre dig. Disse anbefalinger gives med afsæt i De Ethiske Principper, som du kan finde på hjemmesiden [her](#). Vi har opdelt teksten efter selve forløbet af undersøgelsen – dvs. før, under og ved afslutning af denne type sager.

Ønsker du oplysning om, hvad en forældre- eller børnesagkyndig undersøgelse skal indeholde rent fagligt, henviser vi til:

[Socialministeriets Retningslinjer for udarbejdelse og anvendelse af forældrekompetenceundersøgelser](#),

[Ankestyrelsens Vejledning om Børnesagkyndige undersøgelser](#)

[Adoptionsnævnets informationer til psykologer](#).

FØR DU PÅTAGER DIG EN OPGAVE

Kompetence – Det etiske princip II.2

Som psykolog har du ansvaret for kun at påtage dig opgaver, du har de nødvendige kvalifikationer til:

- Du bør være autoriseret, før du påtager dig denne type opgaver.
- Inden du påtager dig opgaven, skal du overveje, om du har kompetence til at udføre alle dele af opgaven.
- Overvej også, i hvilket omfang du får brug for supervision, og sørg for at få aftalen om supervision på plads, inden du går i gang.

Begrænsninger i rammebetingelser – Det etiske princip II.2

Det er vigtigt, at du bruger de etiske refleksioner i din forhandling med opdragsgiveren. På den måde sikrer du dig de rette betingelser for at levere et ordentligt stykke arbejde.

Der kan være væsentlige punkter i denne forhandlingsfase, som du ikke får opbakning til. I så fald bør du overveje, om du skal påtage dig opgaven, eller om det vil være tilstrækkeligt at gøre opmærksom på begrænsningerne i den afsluttende rapport.

- Sørg for at få et tydeligt opdrag – gerne på skrift.

* Forældreresourceundersøgelsen kaldes også Forældrekompetenceundersøgelsen.

- Du skal sikre dig, at rammebetingelserne svarer til opdraget.

Rollekonflikter og udnyttelse – Det etiske princip II.4

- Har du eller har du haft personlige eller professionelle relationer til en eller flere af deltagerne eller øvrige interessenter? Og taler det i så fald imod, at du påtager dig opgaven?

NÅR DU PÅBEGYNDER OPGAVEN

Informeret samtykke – Det etiske princip II.1

Som psykolog har du et ansvar for at tænke over det juridiske samtykke fra de deltagende parter. Særlig vigtigt er det at være opmærksom på udsatte grupper: børn anbragt uden for hjemmet, alvorligt psykisk syge, psykisk udviklingshæmmede m.v.

- I hvor høj grad er det deltagernes eget ønske at deltage i undersøgelsen – og hvilke konsekvenser vil spørgsmålet om frivillighed have for deltagelsen og indsamling af data?
- Er samtlige deltagere informeret om, hvad opgaven går ud på, tidsforløbet og rammerne i øvrigt? Og ikke mindst, hvad resultatet vil blive brugt til?

Undgåelse af misbrug/skade – Det etiske princip II.3

- Husk at opretholde en professionel relation til de implicerede parter. Vær

især opmærksom på dette, hvis du også kommer i deres hjem.

- Overvej, hvilke observationer og testninger der er relevante og tilstrækkelige for dit opdrag, så du ikke belaster deltagerne i undersøgelsen unødigt.

Metodebegrænsninger – Det etiske princip II.2

- Hvordan vil valget af metoder kunne tænkes at påvirke din vurdering af situationen?
- Efterhånden som opgaven skrider frem – giver metodevalget stadig væk mening i forhold til det, der ønskes undersøgt?
- Har deltagerne i undersøgelsen de rette forudsætninger for at deltage i forhold til rammebetingelserne og de valgte metoder?
- Hvor valide er metoderne for det, der ønskes undersøgt?

Fortrolighed og tavshedspligt

Alle informationer betragtes som datamateriale og kan indgå i den afsluttende erklæring. Du bør derfor sikre dig, at deltagerne er klar over, at data ikke er underlagt tavshedspligt, samt at tydeliggøre, hvilke data de har indflydelse på, og hvilke de ikke har indflydelse på.

ERKLÆRING

En erklæring vil i de fleste tilfælde kunne få store konsekvenser for de involverede. Derfor er det vigtigt, at du er opmærksom på

de etiske dilemmaer, der måtte opstå i den forbindelse.

grundlag for de enkelte dele af din vurdering af den samlede konklusion?

Respekt – Det etiske princip II.1

Sørg for at udforme erklæringer i et sprog, der er respektfuldt over for de implicerede, og at fremlægge resultaterne af undersøgelserne så nøgternt og så loyalt som muligt. Erklæringer bør altid formuleres, så de forstås af deltagerne.

- De involverede har krav på at få en gennemgang af den afsluttende erklæring, før den sendes videre til opdragsgiver. Hvis der er uenighed, bør det fremgå af erklæringen.
- Vær også opmærksom på, at erklæringen ikke indeholder observationer, der er irrelevante i forhold til opdraget.

Redelighed og tydelighed – Det etiske princip II.4

Det er vigtigt, at alle relevante observationer fremgår af rapporten, og tillige at du i din vurdering forholder dig til eventuelle modstridende data og medtager dine refleksioner herom.

- Sørg for, at dit opdrag bliver besvaret i erklæringen.
- Du skal skelne tydeligt mellem, hvornår der i rapporten tales om regulære fakta eller fx refererede meninger, som kun den ene part er enig i. Ligeledes mellem fakta og dine faglige vurderinger.
- Fremgår det tydeligt, hvordan resultaterne af de valgte test og øvrige anvendte metoder danner